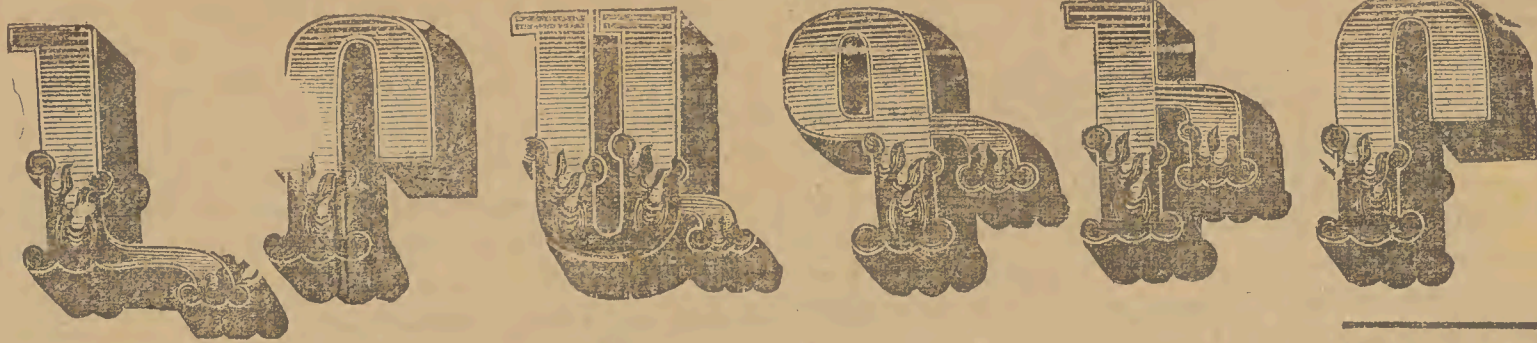

ՅԵՕՐԷՆ ԽՄԱՐԿԻՐ
ԵՒ
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
ՆԻՒ. Մ. ԹԻՒՂԵՆՏՅԱՆ

ԽՄԱՐԿԻՐԱՏՈՒՆ
Պատկերա ինքնակա խաչար
Խաչ Խաչի զէմը Սամուր փո-
ղոց Թիւ 13

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

ՊԵՐՏԻՐԹԻՐ 20ԳՐ. ՄԷԹԱՆԻՔԻՆ

ՐԱԺԱՆՈՐԴԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ

Կ. Պօլսոյ համար

Տարեկան	772.	100
Վեցամսեայ	»	50
Եռամսեայ	»	25

Գաւառաց համար

Տարեկան	772.	150
Վեցամսեայ	»	75
Եռամսեայ	»	40
Օտար երկիր տրկն.	40	Յրք.

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

ՀԱՅՈՑ ԽՆԴԻՐՆ

ԱՆՅԶ. ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷԶ

Հայաստանի բարեփոխման գործադրութեան խնդիրը Անգ. Խորհրդարանին մէջ մասնաւորապէս յուշուիլը այս անգամ ալ վաղը իր շնորհուն դպիր է. ընդհ. առած մը կայ որ կըսէ թէ «մարդ իրմէն տեսած զնոսուն չափ ուրիշէն զնոս չը տեսներ»:

Վաղը թի յայտնած գաղափարովը պետական մարդիկ եթէ մենք ալ այսօր ունենայինք մեր երկրին գործող գլուխը, այդ ակզբմամբ գործող մարդոց ձեռքը երկրին այնքան զնաւներ պիտի հասներ, զոր թշնամին իսկ չէր կրնար հասնել:

Վաղը թի ինչո՞ւ կ'ենդանայ թէ մինակ Հայոց բարեփոխման խնդիրը մինակ կ'յուզուի, երբ ընդհանուր բարենորոգման պէտք կայ, «ընդհանուր բարեփոխման» ըսելով, հարկաւ տաճկաբնակ դաւառաց ալ բարեփոխմանը կուգէ հասկցնել, Բայց կ'հարցնենք թէ երկրին ո՞ր տաճիկ ժողովուրդը մինչև ցարդ իրեն համար բարեփոխման պահանջներ ելաւ, և ինչ բարեփոխում կամ բարեկաւութիւն պիտի պահանջէ, մինչդեռ տակաւին ցայսօր ուր որ գտնուի՝ միշտ իրեն հպատակակից ոչ-իսլամ ժողովուրդը վրայ անժխտելի առաւելակշռութիւն և նախապատուութիւն մը կը վայելէ իրաւունց, իշխանութիւնը իր ձեռքը, վարչութիւնը իր ձեռքը, գաղաւթութիւնը իր ձեռքը, զօրութիւնը իր ձեռքը, աղագիտութիւնը իր ձեռքը, խօսքը իրենց, վիճարկութիւնը իրենց, վերջապէս ամեն բան իրենց, և իրեն համար, ասկէ աւելի ի՞նչ բարեփոխման պէտք ունի որ պահանջէ, և եթէ այսքանով ալ

չկրնար շատանալ կամ բարեփոխարիլ, փոխանակ ուրիշէն բան պահանջելու, թող ինքզինքը մեղադրէ թէ իր ձեռքն եղած այսքան առաւելութիւններէն չկրնար կոր օգտիլ, Հետեւաբար քանի որ տաճիկ ժողովուրդը միշտ առաւելակշռութիւն մ'ունի միւս ժողովուրդոց վրայ գաւառաց մէջ, իր այժմու դըտնուած վիճակին շարունակութեանն զատ ուրիշ ի՞նչ բարեփոխում պիտի ուզէր:

Ապա ուրեմն անհրաժեշտ հարկ եղած բարենորոգումներն վաղը թի կարծածին պէս այն աստիճան ընդհանուր չըլլալով, մասնաւոր ժողովուրդոց պէտքեր կ'դառնան, որոց մէկն ալ է թուրքիոյ հայ ժողովուրդը, որ չէ գաղթած տակաւին մինչև ցայսօր ձայնը ուր որ հասնի՝ իրեն համար բարենորոգում պահանջելէ անընդհատ:

Արդ երբ ընդհանուրը կ'ընէ, մասնաւորաց ձայնը կսկսի լսելի ըլլալ, թուրքիոյ ընդհանուր բարեփոխման ձայնընդհատ գրեցան, զի սա կամ նա պատճառաւ չգործադրուելին հասկըցուեցաւ, հետեւաբար կարգը մասնաւոր ժողովրդի մը Հայունընէր, ձայն բարձրացնելով ցայտալու թէ իր ուղած բարենորոգումներն այնքան մեծադուր մար ծախուց կարօտ բաներ չեն:

Վաղը թի փոխանակ նեղանալու Հայոց պահանջած բարեփոխմանը ոչմ, պէտք է սա՞ նախ մտածէ թէ Հայոց այդ ուղածներն ազէ՞կ բաներ են թէ գէշ են, ի՞նչ են անընդունելի են՝ պէտք է բացէ ի բաց մերժէ, իսկ եթէ ազէկ բաներ են և իրաւացի, պէտք է որ ինքն ալ Հայոց հետ միաձայն ատենց դորձադրութիւնը պահանջէ, զի ինչ է Հայոց ուզածը, եթէ ոչ կենաց և գոյից ապահովութիւն, իրաւանց հաւա-

քարութիւն և խաղաղութիւն, Հայերն եթէ ասկէ ուրիշ բան մը խնդրած ունին՝ թող ըսէ վաղը թի, եթէ ոչ՝ ինչո՞ւ չուզեր ճանչել թէ Հայք և անգղ. խորհրդարանը զայդ պահանջելով՝ նոյն իսկ օսմ. կառավարութեան կենաց և տեւականութեանը պայմանները պահանջած կըլլան կոր:

Վաղը թի կ'հաւատայ թէ Օսմ. կայսրութիւնը այսուհետեւ կարենայ առանց բարենորոգմանց ապրիլ, եթէ այդպէս կ'հաւատայ՝ խօսք չունինք իրեն. իսկ եթէ ինքն ալ կ'վկայէ թէ առանց բարեփոխման՝ թուրքիա չը պիտի կարենայ տոկալ և կեանք ինչո՞ւ ուրեմն ինքն ալ մեզ եւ այլոց հետ այդ բարենորոգմանց փութացուցուիլը չ'աւհանջեր, եթէ իրօք կ'սիրէ երկիրը—Բայց դրամ չկայ որ գործադրուի—պիտի ըսէ թերեւս—Լաւ. կ'հարցնենք վաղը թի որ եթէ վտանգաւոր հիւանդ մ'ունենայ ինքը, որ եթէ անմիջական դեղ և դարման չհասցուի՝ պիտի մեռնէ ինչ կընէ, զորամ չկայ որ բժիշկ բերեմ կամ դեղ չիմել տամ՝ կըսէ ու տեղը կ'նստի, թէ դիտուէ ֆէսը ծախելով դրամ կ'ծարէ բժիշկը և դեղը փութացնելու համար, վաղը թի արդեօք իր հայրենիքը, ճանկատանը, իր մէկ հիւանդ անդամէն նուազ կ'սիրէ:

Լաւ, եթէ ինք հոգը չընէր բարեփոխման պահանջելու, ինչո՞ւ զայդ պահանջողներուն գէժ կ'ենդանայ, քանի որ այդ բարենորոգմանը տեւելի թուրքիոյ երջանկութեանը և օգտին համար են քան թէ ուրիշին:

Իսկ թէ Հայոց և Հայաստանի անունը ինչո՞ւ կ'յիշուի հղեր անգղ. Բարլամէնթին մէջ, այս բանը անվայել է եղեր, զի Հայոց և Հայաստանի անունը

այդքան ստեպ յիշուելէն՝ վաղը միւս օր Հայկական խնդիր մը կրնայ եղեր ծագիլ, ինչպէս Պուլկար և Պուլկարիա ստեպ ըսելէն՝ Պուլկարական խնդիրը ծագեցաւ:

Վաղը թի այս առարկութիւնը եթէ իրօք և համոզմամբ կընէ, կ'ցաւի՞մ որ խմբագրական հմտութեան տեղը նախընտրէ մը ցոյց կ'տայ:

Պուլկարական խնդիրը՝ Պուլկար և Պուլկարիա բառերուն օտեպ յիշուելուն յառաջ չեկաւ, այլ Բոմաքներուն, Ջէրքէղներուն և թուրք պաշտօնաւարաց օրէնք մտիկ չընող մասին կողմէն Պուլկարաց շարունակ կրած հարստահարութիւններն, կեղծքուսներն, անիրաւութիւններն ու բռնութիւնները գաղթեցնելու հոգ չտարուելէն յառաջ եկաւ, հարստահարութեանց դէմ պուլկարաց բողոքայ ձայններուն անխելի մը նալէն յառաջ եկաւ, պուլկարաց՝ քանի դանդաղացան՝ այնքան իրենց վրայ բռնութիւնը սաստկացած տեսնելէն յառաջ եկաւ, վերջապէս՝ փոխանակ պուլկարաց կենաց, ընչից, պատուոյ և արդարութեան ապահովութիւն մ'ընծայելու, և իրաւացի պահանջումներն գոհացնելու, զանոնք պակուցանողական վարչութեան (թէ ուրիշը) մը ներքեւ դնել ուղուելէն յառաջ եկաւ:

Բնական և տիեզերական օրէնք է որ՝ օգը ինչքան ճշդեւ այնքան իր մղման զօրութեանը ոյժ տուած կըլլաւ: Ասանկ ալ իրաւացի և արդար պահանջում մը ինչքան ճշման տակ դրուի, այնքան զօրաւոր կըլլայ իր մղումը:

Պուլկարական խնդիրը՝ անգղ. Խորհրդարանէն յառաջ չեկաւ, այլ պուլկարին պահանջումը դահայնէլ չուզուելէն յառաջ եւ

կաւ : Հայկական խնդիր մ'ալ եթէ յառաջ գալու ըլլայ, այն ալ ոչ թէ անգղ. խորհրդարանէն յառաջ պիտի գայ, այլ Հայուն պահանջները, որոց արդար և իրաւացի ըլլալը Ռ. Դուռն ինք ալ կ'իկոյէ, դաշնադիր տէրութիւնք ալ, գոհացնելու դանդաղութենէն կամ անշարժութենէն յառաջ պիտի գայ, վաղըթի դուր կ'սրտմտի Անգղ. խորհրդարանաց դէմ թէ ասոնք այսպէս Հայ և Հայաստան ըսելով օր մ'ալ հայկական խնդիր մը պիտի երեն յառաջ բերեն : — Ընդհակառակն մեք կ'հաւատենք զվազըթ' թէ ինքք այսպէս Հայ և Հայաստան չըսելով, Հայ և Հայաստանը բանի տեղ չդնելով է որ օր մի ալ Հայկական խնդիրը իր ձեռքը յառաջ բերած պիտի ըլլայ :

Իւ զարմանալի է թէ ինչո՞ւ այսքան վազըթ սրտմտի Հայ և Հայաստան բառին ստեպ գործածութեանը դէմ, երբ նոյն իսկ Օսմ. կայս. կառավարութեան լիազօր պատուիրակներն ու փոխանորդներն, թէ Այսթէֆանօյի մէջ և թէ Պերլինի մէջ, թուրքիոյ ընդհանուր բարեփոխմանը զատ, նաեւ բացառաբար և մասնաւորապէս ալ ՀԱՅՈՑ Բնական գաւառներուն մէջ աշխարհ բարեփոխման ի դործ դնելու ստանձնուած պարտականութիւն մ'ստորագրեցին : Ինչ է Անգղ. խորհրդարանին ըրածը, — պարզապէս Ռ. Դուռն յանձն առած որոշ մէկ պարտականութիւնը յիշեցնել իրեն թէ չէ գործադրուած : Վաղըթ ինչո՞ւ կ'նկատայ այս բանին դէմ, Մեղք է, կամ ա. մօթ է մէկուն յանձնուած պարտականութիւնը իրեն յիշեցնելը կամ գործադրութիւնը պահանջելը, և մէկուն մը պարտականութիւն իրեն միտքը ձգողին հետ միթէ այսպէս կ'վարուին :

Վաղըթ այնպէս կուզէ արդեօք որ օտարը կամ բնիկը բնաւ տէրութեան ստանձնած պարտականութեան խօսքը բերանին չառնուն, եթէ այսպէս է՝ ըսել է թէ վաղըթ կամ իր նմաններն բնաւ բարենորոգմանց խօսքն ընել չեն սիրեր, ապա ուրեմն իրենց հայրենիքն ալ չեն սիրեր, զի առանց ասոր՝ հայրենիքը կամ Տաճկաստանը չկրնար ապրիլ :

Վաղըթ եթէ քիչ մ'աւելի խելացի կերպիւ շարժի ուզէր, ինքն ամենէն աւելի ձայնը բարձրացնելով ըսելու էր թէ, — Անգղ. խորհրդարանաց պահանջած հայկական բարեփոխմանը Դուռն առանց ժամանակ անցընելու և առանց սա կամ նա բանը պատճառելու, անյապաղ գործադրելը նայելու է, զի այդ

ուղուած բարենորոգումներն ո'չ այնքան Հայոց պահանջները կատարելապէս պիտի գոհացընեն, որչափ թուրքիոյ և օսմ. կառավարութեան գոյութիւնը պիտի փրկեն կործանումէ :

Հայրենասէր խմբագրի մը արժանի լեզուն ա'յս պէտք է ըլլայ և այս պէտքը հարկ է որ ճանչէ, զի պէտք է մտածէ թէ հայ գեղջիկն անգամ այնքան յիմար և այնքան ապուշ չէ՝ որ իրեն սահմանակից օտար տէրութեան մը ներքեւ գտնուող իր ազգակցաց և կրօնակցաց վայելած այնքան քաղաքական ու քաղաքային արտօնութիւններն, իրաւունքներն, պերճութիւններն, հոգստութիւնն, ապահովութիւնն ու հարստութիւնքը տեսնելէն յետոյ, ինքն ստիպուի անզգայ և անհոգ եւ անտարբեր՝ նստի ըսել թէ երբ իր եղբայրն անհիշ կ'հրճուի, ասդին իր ճակատագիրն եղած ըլլայ անվերջանալի աղքատութիւն, թշուառութիւն, բռնութիւն և կեղեքում :

ՇԱՀՆԱԶԱՐԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆ
(Շար. տես թիւ 1006)

Խղճալի՜ առարկութիւն, դեպք որոց մ'ուր որ ալ ըլլայ՝ միշտ դպրոց է, կուզէ թաղին կեդրոնը ըլլայ, կուզէ թաղին ծայրը, և ինչ տարբերութիւն կայ եղբր կեդրոնը կամ ծայրը ըլլալէն, որ այս պարագայն ալ իբր փաստ յառաջ կ'բերեն, — «անոր համար որ, կըսէ բողոքող էֆէնտին, ձմեռ ատեն տըղայոց երթնելութեանը շատ դժուար է եղեր» : Այդ էֆէնտին եթէ ամբողջ թաղեցոց ընդհանուր զաւակները մտածէր, այս առարկութիւնը չընէր լէն զատ, ընդհակառակն ինքն ալ պիտի ընդունէր թէ Շահնազարեանի շէնքը, որ Ներսիսեանի շէնքէն հազիւ 5 վայրկեանի չափ հեռի է, թաղին հայաբնակ տուններուն ամենամեծ մասին աւելի մօտ է քան թէ Ներսիսեանը, մինակ թէ տաճ. կառնակ թուրքուհի փողոցը բնակող 3-4 տուն հայ ընտանեաց զաւակաց ճանքան պիտի հեռանայ եղբր 5 վայրկեանի չափ, իսկ ասոր փոխարէն 2 ք. սալքն թաղի այն խեղճ ու բոպիկ բազմութիւն տղայոց ճանճան ալ վերջին աստիճանի պիտի կարճնայ :

Ուստի մինակ իր զաւակները մտածող այդ էֆէնտին, որ իր օրգւոցը համար իր տունը մասնաւոր դաստառութեամբ կառուցութիւն ունենալուն հակառակ, աղքատ տղայոց կրթութեանը յատկացեալ այն ազգ. յարկը զրկել իր զաւակներն աւելի նախաձեռար կ'համարէ,

որպէսզի առանին կրթութեան փոխարէն ամիսը 4-5 օսկի տալ պարտաւորուելու, չաբաթը 5-10 զրչով իր զաւակներուն ուսմունք սովորեցնելու օգուտն ունենայ, այդ էֆէնտին չ'մտածեր արդեօք թէ «նալըններով եւ ցնցոտիներով բարբեր քամիներու և ցրտաշունչ հողմաց դէմ մաքառելով ճանքայ երթալու» դժուարութենէն պիտի աղաւթին, փոխանակ մինչև Ներսիսեանը իջնելու, անմիջապէս իրենց մօտի Շահնազարեանը մտնելով այն աղքատ և բոպիկ տըղայքը :

Այս շէնքին կեդրոնէն հեռի ըլլալու առարկութիւնն այնքան տնիրաւ է որ, եթէ 15-20 տուն հեռի կ'մնան, անդին 150-200 տուններու աւելի կ'մօտենայ վարժարանը, արդ ո՞վ որու զոհողութիւն պէտք է ընել, 200ը՝ 20ին, թէ 20ը 200ին :

Նամակագիրք կըսեն թէ թաղ. խորհուրդը Ներսիսեան վարժարանը փակիր է : — Ասալ չարամիտ զրպարտութիւն մնէ : Թաղ. խորհուրդը Ներսիսեանը չէ փակիր, այլ զանի Շահնազարեանի շէնքին մէջ փոխադրեր է, ինչպէս նախորդ թաղական էֆ. ալ օրիորդներն ուրիշ շէնքի մը մէջ փոխադրելով՝ Ներսիսեան աղջկանց վարժարանը գոցած կամ փակած չհամարուեցաւ : Վարժարան փակել այն բանին կըսեն, երբ տղայք դուրս թափելով կրթութիւն առնելու տեղ մը չ'մտաւ, և աշակերտք ալ առտուքն էին : չե երեկոյ փողոցները կ'թափառին : Մինչև Ներսիսեանի աշակերտներն այժմ առաջինէն աւելի յարմար, ընդարձակ, կանոնաւոր և օգտասուն շէնքի մը յիշկին մէջ կուսանին, որ թէ իրենց միտքը և թէ մարմիններն զօրացնելու կ'նպաստէ :

Նամակագիրք այս ճամբարութիւնն ալ ուրանալու կ'յան. դըղնին մինչև իսկ ըսելու չափ թէ, Շահնազարեանի շէնքը վարժարան ըլլալու անյարմար է եղեր, Ասիկա չ'իտակէ, զի իրենց խելքը ախոռ մը և վարժարան մը իրարմէ տարբերելու չափ կարողութիւն չունի : Սակայն չե՞ն յիշեր այդ մարդիկը թէ Ամեն. Ներսէս Ս. Պատրիարքը անցեալ տարուան ընդհ. ժողովոյ նիստին բացմանը՝ կ'առաջարկէր երեսփ. ժողովոյ՝ որ ընկերութիւն մը կազմելով Շահնազարեան վարժարանը վերջստին բանալու աշխատին :

Եթէ Շահնազարեանի շէնքը անյարմար էր վարժարան ըլլալու, այդքան յիմար էր Պատրիարքը որ վարժարան ըլլալու անյարմար շէնք մը վերստին բանալու յորդոր և հրաւեր կարգաւ ընդհ. ժողովոյ, և ա

տոր տեղը կամ շէնքը այլուր փոխադրելու կամ փոփոխելու խորհուրդ չտայր :

Սակայն մեր բողոքող էֆ. ներք արեգակն ուրանալու համար՝ աչքերնին կ'խփեն և արեւ չկայ կ'դռնեն, ճշմարիտ կ'խօսին վասն զի կամաւ կոյր ըրած ենք ինքզինքնին :

Շարունակելիք

... Խմբագիր
Անշուշտ կ'յիշեն ընթերցողք գրեթէ երկու ամիս առաջ պատահած Գասաբ բաշայի հարսնիքին դէպքը, զոր դուք հրատարակեցիք նախապէս ներկայ յելով զքահանայն պատժապարտ, յայնժամ մեք լռեցինք յուսալով որ ազգային դատաստանն արդարութիւնն 'ի վեր պիտի հանէր հռչակելով անմեղութիւնը : Սակայն ցաւօք կը տեսնեմք այսօր ամեն ինչ մի այլափոխ կերպարանի տակ, որ բոլորովին նոր է :

Տ. Կարապետ քահանայն, որ այդ հարսանեաց պատկառելին պիտի լինէր, Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ բանտարկութեան կ'առաջարկուի... Իսկ հարսնացուն, որ յամուսնութիւն յորդորանց համար կրօնժողովոյ որոշմամբ քահանայից յանձնուած էր, իւր հօր կ'վերադարձուի : Խնդրոյն առի՞ւն անհասկանալի կետք սա է որ, երբ յիշեալ քահանայն անցեալ շաբաթու, ըստ հրաւիրանաց, կ'ներկայանայ կրօն. ժողովոյ, ժողովը մեծ ամասնութիւն չ'ունենալով կ'ցրուի և Գեր. փոխանորդ սըրբազան կ'պատուիրէ յիշեալ քահանային Պատրիարքարան երթալ, ուրկէ զայն Եսասք ծիրով մը Հիւանդանոց կ'ղրկեն ի բանտարկութիւն և նոյն օրն ալ աղջիկը իւր հօրը կ'յանձնուի ըսելով որ «աղջիկդ պատկուած չէ և կրօն. ժողովոյ դալ նստին եկուր և վաւերադիրք ա'ռ» : Արդէն քահանային կարծեցեալ յանցանքն էր «չ'պատկեցի» ըսելը, եթէ աղջիկը պատկուած էր, հետեւաբար կրօն. ժողովոյ կամ Դատ. խորհրդոյ պարտականութիւնն էր զայն իւր օրինաւոր համարած ամուսնոյն յանձնել և եթէ անաստէր նա այս որոշումն, ուրիշ միջոցներ ձեռք առնուր և դատապարտէր միանգամայն աղջիկն ու քահանայն, սակայն կրօն. ժողովը այսպէս չ'շարժիր, աղջիկը իւր չամուսնացած իւր հօր կ'յանձնէ և գոհ կ'լինի դատապարտելով միայն քահանայն, և ասով դահալէժ որոշում մը կ'գործէ որ արդարեւ ծանր է մեզ իւր ամենէն ճշմարիտ և արժանաւոր յիշանունովը մկրտել :

Եթէ աղջիկը յանձնուեցաւ

իւր հօրը իբր անպատկառ, պէտք էր նաեւ յանձնել քահանային իր եկեղեցւոյն անպատկառ, զի քահանային փառստերն ընդունած եղաւ, փառստեան առանց տիրոջ... Առ այժմ կսպասեմք փոքր մի ևս՝ տեսնել թէ արդեօք կը բռնուի պատկառելի ժողովը իւր սոյն հակոտնեայ որոշումներն ինչպէ՞ս պիտի միացնէ հանդարտեցնելու համար յուզեալ մշտփերն:

Կ'ընդերեմ, խմբագիր Տէր, որ բարեհաճիք ձեր անկողնիս կալ թերթի մէջ ընդունել ներկայս ընդունելով նաեւ կանխաւ խորին շնորհակալութիւնս:
28 յնւ. 79 Զերդէ
Կալաթիա Հ.

ՎԱՐԴԱՆԻՆԵՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լուսինայ վերջին թուոց միայն մէջ ընկերաց ոմանց երկուներէն հիւրընկալելով, կ'յուսուայինք թէ այն Մեծ. Եփ.նիքն՝ որոց ուղղեալ էր թերթիս միջոցաւ եղած դիտողութիւններն, պիտի բարեհաճէին պատասխանելու լուծում, բայց սխալած եմք եղեր, զի մինչև ցայժմ նոր տեղեկութիւն մը կամ հերքում մը չհաղորդուեցաւ:

Լսեցինք միայն թէ վարդապետն ընկերներէն մի քանին երբ ձեռքէն երբեմն բան մը կ'գործ, զի յայնժամ ի պաշտօնին էին: Միայնք բոլոր երկուներէնք ընդհ. ժողով մը գումարել և տնօրինել ինչ որ պատշաճ է: Գովելի է այս ազնիւ սրտերուն ջանքն, առաւել ևս դովելի՝ որովհետեւ իրենց պարտքը չէ այս, այլ տնոնց ամենեցուն որոց պաշտօն յանձնուած է. ասկից սա բարոյական կըրնամք հանել թէ արեւիցէ գործ մը, նա մտնաւանդ ընկերութիւն մը յառաջացնելու հոգին միշտ և անպատճառ զայն յղացողն: Ըրուն՝ այսինքն հիմնադրաց յանձնելու է: որովհետեւ ընդհանրապէս անձնուէր մարդիկ կըլլուն (սոր օրինակ կրնան արձանանալ վարդապետն ընկերութեան հիմնադիրք) մինչդեռ զորին մէջ վերջէն մտնողներն ուրիշ շատ հոգեւր կրնան ունենալ:

Դանք հիմայ ընկերութեան ընդհ. ժողովոյ գումարման Ըստ մեզ երկու խնդիր կայ վիճաբանելու, 1. Պէտք է թէ ոչ ընկերութիւնը շարունակել, 2. հաւաքեալ դրամագլուխն — եթէ դրամագլուխ կայ — ինչ ընելու է՝ երբ սրբուր ընկերութեան չըջարունակուին:

Առաջին խնդրոյն նկատմամբ աստ գաղափար մը չեմք ուղեւր այսօր յայտնել, զի մտքերնիս ընկերաց որոշողութեանց վրայ ծանրաւել չէ, զալով երկրորդ խնդրոյն, այսինքն դրամագլուխոյն ինչ բանի դործածուելոյն, եթէ փնտռուելու բլայ՝ կրնայ գտնուիլ ազգիս մէջ վարդապետն ընկերութեան նպատակին ծառայող ուրիշ մէկ ընկերութեան մ'ալ:

—Այս անգամ այոջալի:

Խառգիւղէն երէկ 10-15 չափ անձինք քաղ. ժողովոյ բազմութեամբ քաղաքէն դուրս գացան, որոց մը մատուցին աշակերտաց Շահնազարեանի շէնքը փոխադրուելուն գէմ, և ներկայացողաց կողմէն երկու անձ, Շահնազարեան և Բարունակեան Կիւրեղ Եփ. երկուքն ալ իբրեւ զպարոյք գաւակ ունեցող ծնողք և խօսք հասկցող մարդիկ, ժողովոյ ներկայացան յիշեալ բողոքը պաշտպանելու և անմիջական տնօրէնութիւն խնդիրներու համար, իսկ կերէն թէ քաղ. ժողովը ասոնց տուած բացատրութիւնէն կամ դատախազութեանէն բան մը չհասկնալուն համար է որ խնդիրը Ուսումն. խորհրդոյ քննութեան յղել որոշեցին: Ներկայացողք չկրնալով սխալ քալ մ'առնել տալ վարչութեան, վերջէն ալ կ'մտածեն որ դարբին մը տանելով բռնի բանալ տան Ներսիսեանի դռներն, իսկ վերջէն թեքեալ իրենք ալ համազուելով իրենց տոյս անխոհեմ խորհրդոյն վրայ, ինչպէս որ գացեր էին անանկ ալ ետ կ'դառնան:

—Քրքեցիք ալ երէկ հանրագիր մը մատուցին վարչութեան, յայտնելով թէ Քիւրապէյերն վերստին սկսած են Հայոց դէմ ամեն տեսակ չարիք, յափշտակութիւն և բռնութիւն գործելու, և անմիջական դարման կ'խնդրեն:

—Դառնութեամբ կստիպուիմք ըսել թէ, Ազգ. Պատրիարքարանի բոլոր ճգանց և աշխատութեանը հակառակ, Մշեցի Բակուր սարկաւազը տակաւին ոստիկանութեան բանտին խորշերուն մէջ կ'հեծէ, հակառակ ոստիկանութեան վերատեսչին խոստմանը, որ ասկէ 2 ամիս առաջ խօսք տուած էր քանի մ'օրէն արձակել զանի:

—Երեսփ. ժողովոյ դռնփակ նիստը այսօր Ղալաթիոյ վարժարանին վերնայտրկի սրահը պիտի գումարուի, ուր և ունեւր իր պիտի գտնուի անդղիացի ազնուական Պաթհի մարդիկը:

Երէջեալ մարդիկն առջի օր հայ երիտասարդաց մէկ պատգամաւորութիւնն ընդունելուն առթիւ իւր իջեալած Օթէլ տը Պիզանս պանդոկին մէջ, Նար Պէյ խորէն սրբազանին առաջնորդութեամբ, Հայաստանի բարեօքմանց վրայօք իօսք բացուելով, մարդիկն ըսեր է թէ՝ «պէտք է համբերել, քիչ մ'առնել, ամեն բան կըլլայ, բայց ոչ այնքան սուղ ժամանակի մէջ»:

—Ս. Պատրիարքը դ. օր Պէյքօղէն Պէպէք իմնելով, այցելութիւն մը տուեր է Մահմուտ Նետիմ բաշայի և Պարսից ղեկավար Մոհամմէ խանի:

Ս. Պ. —Դանտիլի թաղ. խորհրդէն կ'ծանուցանէ թէ յառաջիկայ Կիր. օր գիւղին եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ, Գեր. խորէն Նարպէյ սըրբազան յիշեալ եկեղեցին Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի հոգեւոր մխթարութիւն բարեպաշտ ժողովրդեան:

ՀՆՈՒԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Լուսինա 10 յնւ.

Յիշեալ նստող Արեւել-Րուսիայի խառն յանձնաժողովոյ անդամաց շատը իրենց կառավարութեանը տեղեկագրելով Ա. Է. քօ բաշայն և տեսչաց խորհուրդը կ'մեղադրեն: —Լուսինայի քաղաքագիտական ա. կուսակցութիւնը մէջ խորհուրդ կըլլայ մեծ տէրութեանց և Դրան միջեւ համաձայնութիւն մը գործացնել Ա. Է. քօ բաշան գահէն կեց ընելու համար: —Տիքսըն գործադետ Ա. Է. քօ բաշայի հետ բոլոր վերջին տեսակցութեանը մէջ յայտնել է թէ Արեւել-Րուսիայի յոռի վարչութեանը վերայօք պարտականութիւն ունի տեղեկագիր մը չիմնելով Լուսինայի խորհրդին գրկելու:

Երեկ երեկոյ տրուած կուսակցի մը մէջ Սալիպարի մարքիզը Անգղիոյ արաք. քաղաքականութեանը վրայ խօսելով ըսաւ թէ՝ «սա կառավարութիւնը Պերլինի դաշնագրին զխաւոր մասունքը գործադրած է, Տէրութիւնը միակամ խաղաղութեան պահպանութեանը կը փափաքէ: Ապագային վրայօք ալ խօսելով, յոյց տուաւ թէ հարկ է որ Թուրքիա, ամեն տեսակ բարենորոգմամբ վերակազմուելուն պէս, պահէ Միջերկրականի մէջ այժմու ունեցած կարեւոր դիրքերը, եզրակացոյց Յաճկաց առաքելութիւնները գովելով և յոյս յայտնելով որ Թուրքիոյ մէջ կատարուած զեղծմանց վախճանը տեսնել:

Այս առաջնութեամբ

Բարիկ 10.—Երեսփ. ժողովին մէջ դանձուց պաշտ. Պ. Լէոն Սէ յայտնեց թէ Օ/Օին 3 արմէթղթոց վերածմանը վրայ ունեւաւաշարկութիւն իբր անժամանակ պիտի մերժէ:

Բէթէրպարկ 10 — Կորչաքօֆ իշխանին տեղ իշխանութիւնը զօրապետին կայսրութեան փարտաւոր անուանելու զրոյցներն անհիմն են:

Պուլկարիոյ ղեկավարական ծառայութեանը մէջ գտնուող ռուս սպայներէն շատեր՝ նորէն Ռուսաստան գաւազելով խնդրեցին:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգականը Պաթհի մարդիկ իշխանը գ. օր Թրնօվա հասեր է, և հետեւեալ գ. օրն ալ Ազգ. ժողովոյ առջնորդ Պուլկարի Սահմանադրութեան հաւատարիմ մնալու երդումն քրած է:

—Ոստիկանութեան վերատեսչը Հափիք բաշա գ. օր հե-

տիտոս Ղալաթիոյ կամրջէն անցած ատեն, թիկնոցին հետեւի քղանցքին վրայ կըգալ թէ շարժում մը կայ, և ձեռքը ետին տանելով՝ ուրիշ ձեռք մը կը բռնէ, որն օր իր ետեւի գրպանէն արծաթ ծխատուփ մը դուրս հանելու կըբաղէր վերատեսչու չը բռնելով քսակահատը զապթիէի մը կ'յանձնէ ոստիկ. դուռը տանելու:

—Կայսեր մէկ հրովարտակը օսմ. բանակին զօրութեանը թիւը իջեցնել կ'հրամայէ, որոյ համար առ նուազն 400 հազար սակւոյ պէտք կայ:

—Թուրքօ-հելլենական սահմանագլխոց բանակցութեան համար Բ. Դրան կողմէն պատուիրակ ընտրուել են Ալի Սաիպ բաշա և Միւնիֆ Եփ. Ասոնք հրաժարել, իսկ հրաժարականին չէ ընդունուել: —Յար ալ կըսէ թէ ընտրուողներն են Սալիպ բաշա և Միւնիֆ Եփ. իսկ ասոնց և ոչ մէկուն ալ ընտրութիւնը դեռ պաշտօնապէս չէ հրատարակուած:

—Յար քննադատելով Սալիպարի վերջին յայտարարութիւնը կուսակցի մը մէջ, կըսէ թէ «իրաւ է եղեր թէ Անգղիայի միմեկ խօսելու համար եղած են, իսկ Ռուսք գործելու»:
—Վեհ. Սուլթանը հեռագրաւ վշտակցութիւն յայտնել է Եւզինէ կայսրուհւոյն, Լուսինայի քաղաքին իշխանին մահուանը առթիւ:

—Մասնախումբ մը կազմուել է օգոստ. 31/15ին կղզեաց առջեւ տեղի ունենալիք նաւարշաւի մը հանդիսին համար: —Դորքալի խորհրդով թէվ. ֆիք բաշայի ղրկուելու երկու Ֆէրման պատրաստուել է, մէկը զինքը մայրաքաղաք հրաւիրելու որ գալ Սուլթանին իր հրապատակութեան յարգանքն յայտնէ, և միւսն ալ իր հաստատութեան Ֆէրմանը:

—Կրստուգուի թէ Դալիկին խորհրդով իսմայիլ բաշա մայրաքաղաք պիտի չգայ:

—Վագրթ կըսէ թէ Բէհա հատկանէքէոյ հրդեհ պատահելով խել մը տուէն այրել է:

—Սիլիվրի մօտ Գարաթէքէ լեռան անտառը բռնկելով կայրի եղեր: —Հրեայ սարաֆ մը պղինձ դրամ Սիլիվրի տանելով ետ դարձուել է:

—Թարապետի դէպքին վերայ հետեւեալ օրը Պ. Զարիֆիի նախագահութեամբ ժողովք մ'ընելով տեղացիք, տեղւոյն օրիկայներէն 15 չափ յոյներ ոստիկանութեան յանձնել են մէկ մ'ալ հոն ոտք չկոխելու պայմանաւ: Խռովայիցներէն ալ 6 հոգի բռնուելով հարցաքննութեան ենթարկուել են:

—Յն 20 դ. գիշեր 10ին չափ զինեալ գողեր Օվաճըզի չուխի կայս. գործարանին մեքենապետին տանը գմելով, նախ զուրկ պարկ մը կ'անցնեն որ զրեք չճանչէ, յետոյ կըկապեն զինքը, կրնը և աղջիկը 350 ոսկւոյ չափ դրամ և ալ կարասիք ժողովելով կ'մեկնին: Հետեւ օրը թէ՛ յիշեալ գիշերէն և թէ՛ Նիկոմիդիոյ մէջէն քանի մը կ'ստեղծուին անձինք կ'ծերբակալուին:

—Դանձր կ'շարունակէ տա-
կալին, գաւառաց վրայ Հեմա-
լէներ տալով Ղալաթիոյ Պան-
քաներէն 2000էն մինչև 6000
սովի փոքրագումար փոխառու-
թիւններ քնել:

—Նախկին Խոտիլ Խոմայիլ
բաշայի Հարէմին մէկ մասը իր
հետ Նաբոլի է եղեր, իւր
որդուցմէն Հիւսէին բաշա՝ քո-
վըն է, իսկ Հասան բաշա հա-
ճոյից ուղևորութեան մը ելեր
է Երկրին մէջ, Թալաթ ու Բա-
ղիպ բաշաներն ալ Նաբոլի գա-
ցեր են:

—Քարովայի դէպքը ունէ
քաղաքական կարեւորութիւն
մը չէ ունեցեր, խիստ քննու-
թիւն մը կ'շարունակէ: Մինակ
ասկէ առիթ առնելով անգղ-
հիւպատոսը՝ օսմ. զօրաց Արևի-
րումէլի մտնելն պահանջեր է,
իսկ միւս տէրութեանց պատ-
ուիրակներն դէմ կ'եցեր են:

—Սպանեալ Նաբոլէոն իշ-
խանին մարմինը Օրօնի մէջ գաղ-
շողենաւը դրուելով ճանաչե-
լեր է Լոնտրա բերուելու: Ման-
շի անգղ. նաւատորմին հրաման
տրուել է Օրօնի մէջ հարկ ե-
ղած յարգանքն քննելու: Անգղ-
բանակին մէջ հանգանակութիւն
մը բացուել է Նաբոլէոն իշխա-
նին ի յիշատակ կոթող մը
կանգնելու, և ցարդ բաւական
գումարի հասեր է, Հանգանա-
կութիւնը գահաժառանգ Կալ-
լէսի իշխանին և Խոմայիլի
դքսին հովանաւորութեանը
ներքեւ տեղի կ'ունենայ:

—Անցեալ օր ծանուցինք
թէ Բերայ Բէրէսթէճի փողո-
սին մօտերը գիւնդուան ժամը
2ին միջոցներն քանի մը շարա-
գործք յոյն մը վրայ յարձա-
կելով և զանի խղճել փորձե-
լով, վրայէն ժամացոյցն ու
քանի մը ճերմակ մէծիտը կու-
ղոպտելէն յետոյ, ձգեր փա-
խեր էին: Վերջէն կ'իմանամք
թէ յիշեալ անձը ճէրիտէի Հա-
վատիս յրազրին արտօնատէր
Ժօզէֆ Էֆէնտին է եղեր, որոյ
իր բնակարարէն հազիւ 2 քայլ
անդին այս փորձանքն եկեր է
գլուխը:

... Խմբագիր

Երբ գրիչ ձեռք առած՝
կուղեմ վայրենաբարոյ Չէր-
քէզներուն աւարառութեանց և
չարեաց նկարագիրն քնել ձեզ,
կ'վարանիմ թէ ուսկից սկսիմ
և ինչպէս պատմեմ զանոնք,
զի նոցա բոլոր չարիք և կու-
ղոպտմունք քան զիսկն անցին,
սոցա վարագութեանց երեսէն
վաճառականն իւր վաճառակա-
նութենէն, երկրագործը իւր
անգաստանէն, հովիւն իւր հո-
վառութենէն, կենդանին իւր
մարդավայրէն բոլորովին կա-
սեցան, զի բոլոր ճանապարհ-
ներն և լեռներն անառիկ բեր-
թի մը նմանեցան, որոց պատ-
ճառաւ մէկը չկրնար ժամ մը
հեռի տեղ երթալ իւր գործին
դառնելու առանց կողոպտուե-
լու այդ վայրենիներէն, և տ-
հա աչօք բացօք կ'տեսնեմք,
գիւղաւ որ գրեթէ հազիւ 150
տունէ կ'բաղկանայ բնդ երկրոր-
տակալէն վերջ սոցա հասուցած

չարեաց չկրցաւ այլ ևս համբ-
րել, և ահա աղքատութեան և
սնանկութեան դրօշակը պար-
զած օգնութիւն, օգնութիւն
կ'աղաղակէ, գաշտ ունիմք ա-
ռանց մշակի, մշակ ունիմք ա-
ռանց եղի, ոչխար ունիմք ա-
ռանց հովուի, հովիւ ունիմք
առանց ոչխարի, պատճառ՝ ու-
րովհետեւ մարդ ունիմք առանց
սուրի, հարուստը աղքատացաւ,
աղքատը թշուառութեան ու-
կիռնու խաղալիկ եղաւ, հա-
րըստահարութիւնը ճակատա-
գրի կարգ անցաւ, արդ հա-
րըստահարեալին և զրկեալին
կցելով իմ ձայնս հրապարակի
առջև կ'աղաղակեմ օգնութիւն
օգնութիւն, բայց ո՞ւմ աղա-
ղակեմ, Եւրոպիոյ, ոչ, թող
նա իւր շահը նայի, Թուրքիոյ,
—ոչ, թող նա ալ իւր գանձը
բարւոյքէ և պարարէ, թերևս
մի օր զմեզ հարստահարեալնե-
րն դրամակոծելու համար մեր
գիրեզմաններուն վրայ . . .
Բողոք բողոքի ետեւէ մատու-
ցինք, մեր բողոքոյ աղերսա-
խառն ձայն մինչև յերկինս
բարձրացաւ, բայց չկարաց դա-
տարաններու պատուհաններէն
ներս թափանցել ցարդ, հովիւ
առաւ տարաւ մեր բողոքոյ
ձայն, Չէրքէզ գետաւ ապաս-
տան . . . Ուրեմն մեր ձայնը
կ'բարձրացնեմք անոր որ աղքա-
սէր է, որ կզգայ, անոր որ կու-
ղէ սրբել մեր արցունքը . . .
Մենք հայերս, Հայոց պատ-
մութիւնը գրպանին, Հայկայ,
Արամայ, Վարդանայ և այլոց
քաջագործութիւնք լիաբերան
գովել միայն գիտեմք, պար-
ծենալ միայն գիտեմք, Հայկայ
արիւն ունիմք, Հայկայ սիրտ
չունիմք, Հայկայ զէնք չունիմք,
Արամայ, Վարդանայ հայրենա-
սիրութիւնը չունիմք, ներկայ
հայութիւնը տակաւին բառե-
րու հետ կ'աղաղայ, յուսամք
որ այս միջոցաւ փրկուի, —ոչ,
Գործ, գործ և դարձեալ
գործ:

Սորն ձեր թերթին մէջ
հիւրընկալելիք ինդերելով,
Մնամ անձնուէր առ-
Թախա Անեմ
1879 յունիս 25
Ի Ֆերիզի

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՏԵՏԵԱՆ
ԺՕԶԵՖ ՊԱԼԱՍՄՕ
ԹԱՐԳԱՆԵՑ
ԿԱՐԱՊԵՏ ԷՅ. ԵՄԱՐԱՆԵԱՆ

Աղէքսանդր Տիւմա գաղղիացի
մեծանուն փառասանին գրչէն ելած
սոյն գործին ճորդ այն է վերջին հա-
տորն ալ Եգիպտոսի Տէսէեան եղբարց
տղայանէն իւր ընծայութեամբ Պօլիս
հասած է: Այս գեղեցիկ վէպին մէջ
ուր Լուի Ժեյ-Է կեանքը, վարքն ու
վախճանը նկարագրուած են, հետ
զհետէ կ'երկայանան Վոլթէն եւ
Ռուսո՝ անցեալ դարուն այն երկու
մեծ մարդիկը, թագուն գիտութիւն-
ները կ'այտնուին, Մասնաւոր օթեակ-
ները օտարին առջև կ'արտայայտեն:
Ամեն կարգի և հասակի մարդ իւր
սրբած նիւթը հոն կ'գտնէ և ին-
չը ծախուի ինչի ճամբ Զիւլիս,
կիրքի ճատոտէսի թիւ 2 Ս. Գուկա-
սեան գրատունը և ուրիշ զրոյւ-
նային հիւրանոցներն ալ:

ճառաց քով:

Գին 2 ֆրանք 25 սաթ.

ԱՆՏԵԱՆ ՈՒ ԱՊԱԳԱՅՆ

Կ Ա Մ

ԱՂԳ. ՎԵՐԱԿԱԶՄ ՈՒԹԻՒՆ

Գրեց

Տէրա Գ. Քէլեկեան

Ձօնէն, նախարանէն և վերջա-
րանէն ի զատ, կ'պարունակէ ազգիւ
կրօնական բաժանմանն ու ազգ-
Սահմանադրութեան հաստատուելուն
պատմական յիշատակագրերն ու հա-
մառօտ քննադատութիւնը անոց վրայ:
Գործոյն մէջ լիովին բացատ-
րուած է ազգային վերակազմու-
թեան ստիպողական եւ աւհրապէտ
պէտքերն: Կը ծախուի զխաւոր հայ
գրաւաճառաց քով, գինն է երկու
դրչ, արծաթ:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

Գրիգոր Վարժապետեան եւ
Բագարատ Մ. Մուրաֆեան, ընկե-
րութիւն մը կազմելով կը ծանու-
ցանեն արդոյ հասարակութեան որ
պատրաստ են ունէ տեղւոյ համեմատ
չքել, հաստուն և գոճացողիչ զը-
նով չէնքեր կառուցանելու, նոյնպէս
հարտարապետական և մեքենակոն
գործքի ալ գծագրել լաւ կերպով:
Յիշալ ընկերութիւնը յանձն
կաւելու նաեւ ունէ տեղւոյ և ինչ-
ուածոյ առուծարի միջնորդութիւն
ընելու պատուաւոր միջոցներով:
Դաւաթա Պօփեքըար ճատոտէսի
Գալփալու ինչ Գաւաթ վէյ խան:
Ն. 27

ԷՅՈՒՆ ՍԻՒ

ԴԻՒՍԲԵԱԿ ԲԼՈՒՐ

Թարգմանեաց

Ս. Ղուկասեան

Քաղաքական Հրեայի ան-
ուան հեղինակին խիստ հետաքրք-
րաշարժ մէկ վէպն է, որուն թատ-
րերը քանի մը տարի առաջ Նիտիկ
բաշայի թատրոնին մէջ ներկայաց-
ուելով մեծ ընդունելութիւն գտաւ:
Արդոյ հասարակութեանէն
Գործը երկու հատորէ կ'աղ-
կանայ, որուն առաջինը Իզմիրէն
հասած ըլլալով կը ծախուի Նիտի-
ճամբ Զիւլիկիլէս ճատոտէսի թիւ 2
Ս. Դուկասեան գրատունը:
Գին երկու ֆրանք

ՓԱՆԱՍԵ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին
բուսեղեններէ բաղադրուած ըլլալով
թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կը գոր-
ծածուի ու բազմաթիւ ցաւեր ու հի-
ւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ:
Ինչպէս որ վարը յիշուած է:
Ամեն տեսակ ֆոփի, Լատամե-
սի, մէջքի կամ Լիւքեմիոն ցաւեր.
ու նաեւ Թանչք, Քօլէրու և այլ ա-
մառուան հիւանդութիւններ ունե-
ցողները այս դեղէն խմելու են հե-
տեւեալ կերպով: Կէս զաւաթ ջուրի
մէջ, զիւր ապուրի մը զրգալէն աւելի
չաքար, վրան լեցուր անուշի զրգալ
մը Փանասէ աղէկ մը խառնէ ու
խմէ:

Կոկորդի հիւանդութեանց, և
Ուսեցի համար գեղը վերոյիշեալ
կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ
երկու ժամը հեղ մը՝ մէկ կամ
երկու անուշի զրգալ այն բաղադ-
րութենէն խմէ: Յօդացալ, Բիւմա-
թիզմի, Ուսի ցաւի, Ստամբուի ու
տեսակ տեսակ կանակի ցաւերու հա-
մար դուրսէն ֆոփուսէ քսելով աղէկ
մը չիւնելու է: Այլապէս ցաւի համար
քիչ մը բաւական զանաւոր մէջ
թաթիլելով ցաւած ակուպին վրայ
գնելու է:

Ամեն ատեն երբոր ցաւի մը հա-
մար դուրսէն ֆանասէ քիւլ հարկ

կըլայ, եթէ քիչ մը ալ խմուի աւել-
ի շուտ բժշկութիւն կըլայ:
Մարմնոյ սնուցած կամ ճմուռ-
ած տեղերը բժշկելու համար փառն-
զը պատահածին պէս ֆանասէն
վրան աղէկ մը լեցնելու է: Գտնա-
կով և ինչ. կտրուած վերքերը բժշկե-
լու համար՝ արիւնը չարած շուտով
մը վերքը կապելու և հապին վրայէն
Փանասէ լեցնելու է մինչև որ լաւ մը
թրջի ֆանասէն նաեւ արեան շրջա-
նը կարագացնէ ու բոլոր բնութիւնը
կը գորացնէ:

Այս գեղին օգտակարութեանը
վրայ երկարօ է գրել աւելորդ կը
համարեմք, գործածողները զայն
միշտ կը գովեն, ուզալը կրնայ ան-
ճամբ փորձել: Գինն աժան է: Այս
ծախուի Միսսուսեան և Ընկերաց Ս-
մերիկեան վաճառատունը որ ի Ղալ-
աթիա կ. Պօլսոյ

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ

ՄԱՐՄԵԱՄԱՐԶ ՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԱԿԱՆԱԿԱՐԳ

Հրատարակէ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

Սոյն կարեւոր և օգտակար գըր-
քովը որ թէ՛ ի պէտս վարժարանաց
և թէ՛ առանձինն ուսանողաց կրնայ
միանգամայն ծանայել, յստակ բա-
ցատրութեամբ, 130 փայտատիպ
պատկերօք ճախացեալ և 140 երեսէ
բաղկացեալ ընտիր դասագիրք մնէ:
Գինն է կէս արծաթ մանր, (գաղղ-
բնագրին գինն ըլլալով 3 ու կէս ֆր.)
Կ'գտնուի Կ. Պօլսոյ Սուլթան-
Համամ Խապէ ֆ. խան թիւ 17,
Նշան էֆ. Կ. Պէրպերեանի փողոց.
բատունը և բոլոր գրաւաճառաց քով:

Հալաթիա ԵՅ. 28 Յունիս

ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ՍՐԺ.

Բաց	12.32
Յած գին	12.31
Բարձր գին	12.35
Գոց	12.33
Թղթաղ բաւ քաղ	1040.00
յած	1035 00
բարձր	1080 00
Ժամը 11	1055 00

Փոխ. 63ի	Ֆր. 000.00
» 65ի	» 074.00
» 69ի	» 069 00
» 73ի	» 064.00

Գանձադրում	24.25
Սօսիթի ժէնէրալ	4.02
Սօսիթի Օթօման	3 15
Պաւք որ Բօնսթ.	5.26
Բրէտի ժէնէրալ	4 13
Թրամիլէյ	2 35
Բուս. երկաթուղի	45 30

ԸՆԹԱՅՐ ԴՐԱՄՈՅ

(Ու. ակ. 100 ու. 1 հաւա.)

Անդալ սակի	109.20
Գաղղ.	87.26
Բօլ	89 38
Բարդոն արծաթ	17.02
» թղթաղ բաւ	10.00
Բըրմից	51.12
Հինգնոց	14 20
Մէթալիք	15 03
Ճերմակ մէծիտ	06 06
Պղինձ	220.00